

הנחיות לאישפוז בבית חולים בשבת

א. בערב שבת יש להביא מהבית מד חום לא דיגיטלי [ברוב בתי החולים אין מדחום בזה!].

ב. בענין טלפון מחדר לחדר [עירוב חצירות] בבית חולים, יש לברר אצל מורה הוראה כיצד לנהוג.

ג. יש להדליק נרות שבת במקום האכילה. ואם אינה יכולה להדליק בחדר האוכל, תדליק במקום המיועד להדלקה ותאכל שיעור כביצה (או אפילו כזית) פת במקום שמדליקה (אין צורך לאכול שם את כל הסעודה), ואם אינה יכולה לאכול שם לא תדליק בברכה בשום אופן!. ניש אומרים שיכולה להדליק את החשמל בחדרה לשם מצוות הדלקת נרות, ולברך על הדלקה זו. לשיטת המחבר רק המדליקה הראשונה יכולה לברך ולכן הספרדים לא יברכו על הדלקת הנרות חוץ מן המדליקה הראשונה.

ד. מאושפז שאשתו מדליקה בביתו, אינו חייב להדליק אלא אם כן החדר חשוך.

ה. אין לשמוע קידוש ממקדש שאינו יוצא ידי חובה בעצמו בקידוש בין איש בין אשה. ולכן, במחלקות בהם עובר מקדש ממחלקה למחלקה, אין לצאת ידי חובת קידוש ממנו אלא כל אחד בין איש ובין אשה יעשה קידוש בעצמו או שישמע קידוש ממקדש שיוצא בעצמו ידי חובה בקידוש. בדיעבד, אם שמע קידוש כך, יצא ידי חובה [לדעת הרמ"א]. הערה: יש לשמור את בקבוק היין הפתוח בחדר מקום שמור ולא במקרר (משום חשש יין נכד)!

ו. חולה שאינו יכול לאכול פת או מזונות אבל אוכל סעודה מליאה, יכול לקדש. חולה שאינו יכול לאכול כלל, לא יקדש אלא ישמע מאחר. ואם אין לו ממי לשמוע קידוש ורצה לשתות מים, ישתה בלי קידוש.

ז. יש לאכול סעודת שבת בחדר שבו קידש או שמע קידוש.

ח. דלת הנפתחת באמצעות עין אלקטרונית – מותר להיכנס מיד אחרי נכרי בעוד הדלתות פתוחות ובתנאי שהנכרי לא התכוון לפתוח את הדלת גם בשבילו. במקום שמשאירים את הדלתות פתוחות כל השבת מותר להיכנס שם גם אם "נקלט" על ידי העין ואפילו אם גם כן הדלת זזה מעט על מקומה.

ט. בית חולים שרושם (או מחייב בהעברת כרטיס) כל יולדת היוצאת מחדר תינוקים [כמו בבית חולים "שיבא" בתל השומר], אסור לצאת מהתינוקיה [שים לב: כיום יש אפשרות לבקש מפתח בערב שבת בקבלה, ויש לדרוש כן מהאחיות!].

י. יולדת שהולכת לישון ויודעת שאם לא תבוא בזמן המיועד להניק יתקשרו אל המחלקה כדי שהאחיות יעירו אותה, אינה חייבת לכוון שעון מעורר כדי לקום מעצמה.

יא. אסור לומר לחילוני שיעשה עבורו דברים האסורים בשבת.

יב. אין איסור ללכת ליד מקום המצולם ומוסרט במצלמות [וידאו] כשאין להולך ענין בזה, אך אם יש לו ענין או הנאה בזה – אסור.

יג. סירי חמין ציבוריים, מן הראוי לנעול אותם בערב שבת מפני שיש נכרים או חילונים שלוקחים מכלים לא כשרים, וכן מפני שיכולים להיכשל באיסור מגים או חזרה באיסור. אם לא נעלו אותם והיו שלקחו בכף מן הקדירה בעודה על האש [איסור מגים – גם אם האוכל מבושל], או שהסירו את הקדירה והחזירוה לאש שלא בתנאי החזרה [שהאש תהיה גרופה וקטומה, והקדירה תהיה בידו כל הזמן, ויסיר על דעת להחזיר לאש, ואם האוכל לה – גם שלא יצטנן], אם עשו כן בשוגג – במקום הצורך אין האוכל נאסר.

יד. סירי חמין פרטיים, מלכתחילה יש להדביקם מערב שבת מפני דין בשר שנתעלם מן העין, ויעשה סימן באופן ההדבקה שיראה שלא החליפו את הבשר – ומותר לקרוע את המדבקה בשבת כדי שיוכל לאכול.

אם לא עשה כן, יש להקל שאין הבשר נאסר בדיעבד (מכיון שנכרי שירצה בשר, יקח ויאכל ולא יחליף, וכמעט תמיד המצב הוא שהנכרי לא חושש שהנהלת בית החולים תחפש אחר גניבת אוכל).

טו. תרופות וכלים להצללת נפשות, וכן מדבקות האישפוז, אינם מוקצה בבית חולים.

טז. חולה שיש בו סכנה שרוצה לישון ויש אור בחדר, אם יש נכרים בסביבה יאמר לנכרי לכבות את האור, ואם אין נכרי בסביבה, ואין אפשרות להעביר את החולה לחדר חשך, מותר לכבות את האור.

יז. חילוני שהדליק אור בשבת, או עשה שאר מלאכות האסורות, אסור ליהנות ממלאכתו עד מוצ"ש [ויש לכתחילה להמתין שיעור זמן שאפשר לעשות מלאכה זו במוצ"ש], ובמקום הצורך [שקשה להסתדר בלי המלאכה שנעשתה באיסור] אפשר להקל אם המלאכה נעשתה בשוגג.

יח. הרוצה לבקר חולה שמאושפז בבית חולים, יברר אם צריך עירוב תחומין בדרך לשם וישנם מקומות שעושים בקביעות כל ערב שבת עירוב עבור כל החולכים בשבת, אלא שצריך לדעת מערב שבת שיש עירוב ויתכן שירצה לזכות בו וללכת בזכותו (אין צורך להחליט במוח שרוצה ללכת בשבת, אבל חייב לדעת שישנה אפשרות כזאת), וכן ישים לב להיזהר מאוד מאיסור הוצאה מפני שבדרך כלל אין עירוב בדרך לבית החולים.

יט. מי שצריך לנסוע לבית חולים – אם נוסע מחוץ לתחום לא יקח שום חפץ שאין סכנת נפשות בהעדרו, גם אם הנהג נכרי, ואם נוסע רק בתוך התחום מותר לקחת חפצים שאינם כבדים במיוחד.

כ. אם יש כמה בתי חולים יסע אל הקרוב ביותר, ואם יש בית חולים טוב יותר [מבחינה רפואית] רחוק יותר ורוצה לנסוע אליו – מותר. במקרה שהנהג נכרי, יכול לנסוע גם אל בית חולים רחוק יותר שיש בו תנאים נוחים יותר אף שאין בהם שום מעלה רפואית. מותר למלווה לנסוע עם החולה, גם מחוץ לעירוב.

כא. יש איסור שבת באמירת פרטים מזהים בקבלה. אלא שאם לא יטפלו בחולה [שיש בו סכנה] בלי זה – מותר ככל דבר הנדחה מפני פיקוח נפש.

כב. אין איסור תופר או קושר בהצמדת צמיד האישפוז.

כג. רופא העובד בשבת, מותר לו לקחת שכר על עבודתו.

כד. אסור לשאוב חלב לתוך כלי בשום אופן, וגם לא בשביל תינוק שאינו יכול לינוק, אבל מותר לשאוב חלב לאיבוד [כגון, לשאוב לתוך כלי שיש בו אקונומיקה] אם יש צער מריבוי החלב או אם חוששת שיפסיק החלב. כמו כן, יש להימנע מלקלח חלב לתוך פי התנוק כדי שיתרגל לינוק.

כה. לצורך פג, מותר לשאוב חלב גם לכלי רגיל בשביל ליתנו לתינוק.

כו. מותר לפתוח את האינקובטור כדי ללטף את הפג, גם לאלו שמקפידים שלא לפתוח מקרר בשבת כשאין המנוע עובד.

כז. אשה תשמע הבדלה מאחד שמבדיל עבור עצמו או עבור איש אחר [ואפילו עבור ילד מגיל חינוך] והיא תצא ידי חובה ממנו ואם אין אפשרות כזאת, תבדיל בעצמה [בבאה"ל כתב שלא תברך על הנר, אמנם דעת מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שיכולה גם כן לברך על הנר].

כח. בית חולים שיהודי כותב מכתב שחרור, אין היתר להסכים על שחרור מפני שגורם בכך ליהודי לכתוב, ויבקש ללכת ולחזור במוצ"ש ואז יקבל המכתב.

ההלכות נערכו ע"פ הספר וביום השבת. במקרים דחופים ניתן לפנות לטל' 052-7638575.

שבת שלום ומבורך